

REPUBLIKA HRVATSKA
ŽUPANIJSKO DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO
U BJELOVARU

Broj: KT-49/94
Bjelovar, 12. lipnja 1997.
IR/KP

~~28 opt. su
stavljena 10/02/2010~~
~~35 opt. su
stavljena 22/02/2010~~

ŽUPANIJSKOM SUDU U

BJELOVARU

Temeljem čl.41. st.2. toč.3. Zakona o krivičnom postupku podnosim

OPTUŽNICU

protiv:

1. DONČAR MILANA, [REDACTED] nalazi se u bijegu,
2. MIŠČEVIĆ STOJANA, [REDACTED] nalazi se u bijegu,
3. ŽARKOVIĆ KRSTE, [REDACTED] nalazi se u bijegu,
4. MARIĆ NIKOLE, [REDACTED] nalazi se u bijegu,
5. USKOKOVIĆ ČEDOMIRA, [REDACTED] nalazi se u bijegu,
6. RATKOVIĆ STEVE, [REDACTED] nalazi se u bijegu,
7. MARAVIĆ MARKA, [REDACTED] nalazi se u bijegu,

8. BURSAĆ NENADA, [REDACTED]
[REDACTED] nalazi se u bijegu,
9. BANJEGLAV LJUBOMIRA, [REDACTED]
[REDACTED] nalazi se u bijegu,
10. ROMANIĆ MILANA, [REDACTED]
[REDACTED] nalazi se u bijegu,
11. ŠOPALOVIĆ MILANA, [REDACTED]
[REDACTED] nalazi se u
bijegu,
12. MAJIĆ NENADA, [REDACTED]
[REDACTED] nalazi se u
bijegu,
13. KULIĆ SRETENA, [REDACTED]
[REDACTED] nalazi
se u bijegu,
14. ZORIĆ MIOBRAGA, [REDACTED]
[REDACTED] nalazi se u bijegu,
15. PAVKOVIĆ VASILJA, [REDACTED]
[REDACTED] nalazi
se u bijegu,
16. KURIDŽA PETRA, [REDACTED]
[REDACTED] nalazi se u bijegu,
17. TOMIĆ BORE, [REDACTED]
[REDACTED] nalazi se u bijegu,
18. GLUMAC RAJKA, [REDACTED]
[REDACTED] nalazi se u bijegu,
19. ČASIĆ DRAGOMIRA, [REDACTED]
[REDACTED] nalazi se u bijegu,

20. ČALIĆ MILANA, [REDACTED] nalazi se u bijegu,

21. BOJČIĆ RADOJA, [REDACTED] nalazi se u bijegu,

22. BOROJEVIĆ DUŠKA, [REDACTED] nalazi se u bijegu,

23. BOSANAC MILOŠA, [REDACTED] nalazi se u bijegu,

24. GRUJIĆ MLADENA, [REDACTED] nalazi se u bijegu,

25. JEČMENICA ĐURE, [REDACTED] nalazi se u bijegu,

26. KARAN STEVE, [REDACTED] nalazi se u bijegu,

27. KOMLENIĆ BORE, [REDACTED] nalazi se u bijegu,

28. MARIĆ MIŠE, [REDACTED] nalazi se u bijegu,

~~29. MAROVIĆ MARKO, 30. RATKOVIĆ STEVO, 31. BURSAC NENAD, 32. MAROVIĆ MARKO, 33. RATKOVIĆ STEVO, 34. BURSAC NENAD, 35. MAROVIĆ MARKO, 36. RATKOVIĆ STEVO, 37. BURSAC NENAD, 38. MAROVIĆ MARKO, 39. RATKOVIĆ STEVO, 40. BURSAC NENAD, 41. MAROVIĆ MARKO, 42. RATKOVIĆ STEVO, 43. BURSAC NENAD, 44. MAROVIĆ MARKO, 45. RATKOVIĆ STEVO, 46. BURSAC NENAD, 47. MAROVIĆ MARKO, 48. RATKOVIĆ STEVO, 49. BURSAC NENAD, 50. MAROVIĆ MARKO, 51. RATKOVIĆ STEVO, 52. BURSAC NENAD, 53. MAROVIĆ MARKO, 54. RATKOVIĆ STEVO, 55. BURSAC NENAD, 56. MAROVIĆ MARKO, 57. RATKOVIĆ STEVO, 58. BURSAC NENAD, 59. MAROVIĆ MARKO, 60. RATKOVIĆ STEVO, 61. BURSAC NENAD, 62. MAROVIĆ MARKO, 63. RATKOVIĆ STEVO, 64. BURSAC NENAD, 65. MAROVIĆ MARKO, 66. RATKOVIĆ STEVO, 67. BURSAC NENAD, 68. MAROVIĆ MARKO, 69. RATKOVIĆ STEVO, 70. BURSAC NENAD, 71. MAROVIĆ MARKO, 72. RATKOVIĆ STEVO, 73. BURSAC NENAD, 74. MAROVIĆ MARKO, 75. RATKOVIĆ STEVO, 76. BURSAC NENAD, 77. MAROVIĆ MARKO, 78. RATKOVIĆ STEVO, 79. BURSAC NENAD, 80. MAROVIĆ MARKO, 81. RATKOVIĆ STEVO, 82. BURSAC NENAD, 83. MAROVIĆ MARKO, 84. RATKOVIĆ STEVO, 85. BURSAC NENAD, 86. MAROVIĆ MARKO, 87. RATKOVIĆ STEVO, 88. BURSAC NENAD, 89. MAROVIĆ MARKO, 90. RATKOVIĆ STEVO, 91. BURSAC NENAD, 92. MAROVIĆ MARKO, 93. RATKOVIĆ STEVO, 94. BURSAC NENAD, 95. MAROVIĆ MARKO, 96. RATKOVIĆ STEVO, 97. BURSAC NENAD, 98. MAROVIĆ MARKO, 99. RATKOVIĆ STEVO, 100. BURSAC NENAD~~

da su:

u vremenskom razdoblju od mjeseca kolovoza 1991. godine pa nadalje tijekom ratnih operacija vođenih protiv Republike Hrvatske na privremeno okupiranim područjima bivše Općine Daruvar kao pripadnici srpsko-terorističkih oružanih formacija preuzevši na tom području vlast u okviru tzv. „srpske autonomne oblasti zapadna Slavonija“ organizirali srpsku paravojnu postrojbu tzv. „teritorijalna obrana zapadne Slavonije“ sa sjedištem u Bijeloj i djelujući u toj postrojbi i to I. okr. Lončar Milan kao komandant štaba TO zapadne Slavonije II. okr. Mišćević Stojan kao komandant područnog štaba TO Daruvar, III. okrivljeni Žarković Krste kao komandant TO Daruvar, IV. Okr. Marić Nikola kao načelnik štaba TO zapadne Slavonije, V. okr. Uskoković Čedomir kao načelnik općinskog štaba TO Daruvar, VI. Okr. Ratković Stevo kao pomoćnik komandira za borbeni moral, 7. okr. Marović Marko kao pomoćnik komandanta za pozadinu i član štaba TO te 8. okrivljeni Bursac Nenad kao komandir stanice milicije SAO krajina u Bijeloj izdavali naredbe ili

osobno provodili, a ostali okrivljenici te druge neidentificirane osobe provodili policijska i vojna privođenja, zatvaranje i zlostavljanje civila hrvatske narodnosti i pripadnika Zbora narodne garde Hrvatske vojske, držali civile kao taoce, odvodili ih u zatvore u Bijelu i Buče gdje su ih zlostavljali nanoseći im lake i teške tjelesne ozljede, te ranjavali ili ubijali hladnim ili vatrenim oružjem iako za to nije bilo nikakvog vojnog opravdanja, a što je sve bilo protivno Konvenciji o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. godine i protivno Konvenciji o zaštiti ratnih zarobljenika, tako da su u skladu s izdanim naredbama u okviru zajedničkog plana djelovanja na ovom području zajedno sa ostalim okrivljenicima i drugim neidentificiranim osobama pripadnicima srpsko-terorističkih oružanih formacija

1.

a) dana 3. rujna 1991. godine oko 16,00 sati na cesti u Doljanima izvršili otmicu i zarobljavanje i odvođenje u četnički logor u Bijelu pričuvnih djelatnika Policijske postaje Daruvar Mladić Petra i Dostal Bohumila gdje su bili mučeni i zlostavljani a potom odvedeni u zatvor u Buču nakon čega im se gubi trag te su proglašeni nestalima,

b) neutvrđenog dana u drugoj polovici rujna mjeseca 1991. godine uhitili u Daruvarskim vinogradima Stari Franju te ga odveli u nepoznatom pravcu nakon čega se za njega više ne zna te se vodi kao nestala osoba,

c) dana 28. rujna 1991. iza 15,00 sati u mjestu zvanom Barica uhitili Jurković Franju, odveli ga u zatvor Bijela, mučili i zlostavljali i potom odveli u nepoznatom pravcu te se smatra nestalim,

d) dana 16. rujna 1991. godine oko 18,30 sati u Doljanima oružjem napali na kuću Leniček Stanislava te hicima iz vatrenog oružja ubili civilne osobe Hašek Augusta, Hašek Boženu i Leniček Alojza a Leniček Stanislava teško ranili da bi potom fizički zlostavljali Moulis Mariju te ju na kraju silovali,

e) 26. studenog 1991. godine u Vrbovcu uhitili Husak Zdenka, pripadnika ZNG-a Daruvar, odveli ga u zatvor u Bijelu gdje je bio mučen i zlostavljan iza čega mu se gubi svaki trag i smatra se nestalim,

f) dana 27. studenog 1991. godine oko 13,00 sati u Vrbovcu uhitili Bubaš Slavka i Duper Branka, odveli ih u zatvor Bijela gdje su ih mučili i zlostavljali no 11. prosinca 1992. godine obojica su uspjeli pobjeći,

g) točno neutvrđenog dana u studenom 1991. godine u Vrbovcu lišili života Bubaš Rozu,

h) dana 1. 12. 1991. godine u Doljanima u predjelu zvanom Dabrovac uhitili Hunjek Josipa te ga odveli u zatvor Bijela gdje je bio mučen i zlostavljan i ubijen,

dakle, kršeći pravila međunarodnog prava mučili i ubijali ratne zarobljenike te kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata vršili napad na civilno stanovništvo, uhićivali ih, odvodili u zatvor, mučili te ubijali,

III. okrivljeni ŽARKOVIĆ KRSTA, IX. okrivljeni BANJEGLAV LJUBOMIR, XI. okrivljeni ŠOPALOVIĆ MILAN, XII. okrivljeni MAJIĆ NENAD, XIII. okrivljeni

KULIĆ SRETEN, XIV. okrivljeni ZORIĆ MIODRAG, XV. okrivljeni PAVKOVIĆ VASILJE, XVI. okr. KURIDŽA PETAR, XVII. okr. TOMIĆ BORO, XVIII. okr. GLUMAC RAJKO, XIX. okr. ČASIĆ DRAGOMIR i X. okr. ROMANIĆ MILAN

2. u noći od 18./19. kolovoza 1991. godine uhitili pripadnike policije u Daruvaru Starešinić Zlatka, Petrovečki Darka, Rambousek Damira i Petrovečki Marijana te ih odveli u zatvor u Bijelu gdje su mučeni i zlostavljani a potom u zatvor u Bučje gdje se Petrovečki Darku, Rambousek Damiru i Petrovečki Damiru gubi svaki trag te se drži da su ubijeni,

dakle, kršeći pravila međunarodno prava mučili i ubijali ratne zarobljenike,

X. okr. ROMANIĆ MILAN, XI. okr. ŠOPALOVIĆ MILAN i XV. okr. PAVKOVIĆ VASILJE

3. dana 28. rujna 1991. godine u jutro u Siraču u predjelu zvanom „Pijanovo brdo“ lišili života Crnković Vinka,

dakle, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata ubijali civilno stanovništvo,

XX. okr. ČALIĆ MILAN, 21. okr. BOJČIĆ RADOJE, 22. okr. BOROJEVIĆ DUŠKO, 23. okr. BOSANAC MILOŠ, 24. okr. GRUJIĆ MLADEN, 25. okr. JAČMENICA ĐURO, 26. okr. KARAN STEVO, 27. okr. KOMLENIĆ BORO, 28. okr. MARIĆ MIŠO

4. dana 31. kolovoza 1991. godine oko 11,00 sati u Doljanima, nakon što su zarobili Srećka Mandini, Željka Bublic, Eugena Lapčić i Željka Hunjek i još nekoliko do sada neutvrđenih pripadnika ZNG Hrvatske vojske, protivno Konvenciji o zaštiti ratnih zarobljenika naredili im da se skinu, polijegali ih na cestu, vezali žicom, a zatim ih tukli nogama te otvorili vatru iz oružja, pri čemu su usmrtili Srećka Mandini, Željka Bublic i Eugena Lapčić te teško tjelesno ozlijedili Željka Hunjek koji je zadobio ustrijelne rane po rukama, nogama i glavi,

dakle, kršeći pravila međunarodnog prava mučili i ubijali ratne zarobljenike,

XXIII. okr. BOSANAC MILOŠ

5. dana 23. studenog 1991. godine oko 9,00 sati u Vrbovcu, zajedno sa grupom neidentificiranih osoba, pripadnika četničkih formacija uhitio Sabo Ivana, Sabo Cvjetu i Komlenić Željka te ih odveli u zatvor u Bijelu gdje su ih fizički i psihički zlostavljali,

dakle, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata vršio napad na civilno stanovništvo uhićivanja, odvođenja u zatvore, mučenja te ubijanja,

I.okr. LONČAR MILAN, 2. okr. MIŠČEVIĆ STOJAN, 3. okr. ŽARKOVIĆ KRSTA, 4. okr. MARIĆ NIKOLA, 5. okr. USKOKOVIĆ ČEDOMIR, 6. okr. RATKOVIĆ STEVO, 7. okr. MARAVIĆ MARKO i 8. okr. BURSAĆ NENAD zajedno sa grupom neidentificiranih osoba, pripadnika četničkih formacija upali u kuću Andrić Radovana, izvršili pretres kuće tražeći oružje te Andrić Radovana odveli u zatvor u Bijeloh gdje je kroz 2 mjeseca tučen i zlostavljan,

dakle, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata vršili napad na civilno stanovništvo, vršili uhićivanja, odvodili u zatvore, te mučili zatočenike,

dakle, kršeći pravila međunarodnog prava u vrijeme oružanog sukoba naređivali da se izvrši napad na civilno stanovništvo i pojedine civilne osobe kojeg je posljedica smrt, teška tjelesna povreda ili narušavanje zdravlja, da se civilno stanovništvo ubija, muči ili da se prema njemu nečovječno postupa, protuzakonito da se zatvara, uzimaju taoci te da se ratni zarobljenici ubijaju, muče ili da se prema njima nečovječno postupa a što nije opravdano vojnim potrebama,

pa da su time počinili krivično djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava – ratnim zločinom protiv civilnog stanovništva iz čl.120. st.1. OKZRH i ratnim zločinom protiv ratnih zarobljenika iz čl.122. st.1. OKZRH koja su kažnjiva po čl.120. st.1. i čl.122. st.1. OKZRH, sve uz primjenu čl.43. OKZRH.

Stoga predlažem:

1. da se održi glavna rasprava pred Županijskim sudom u Bjelovaru kao stvarno i mjesno nadležnim,

2. da se u tijeku glavne rasprave provedu dokazi saslušanjem svjedoka Duper Branka (224), Leniček Stanislava (225), Sabo Ivana (226), Sabo Cvjete (228), Moulis Marije (229), Vujić Petra (231), Hunjek Željka (232), Bubaš Slavka (238), Andrić Radovana /240), Ilić Željka (271), Ivanović Nikole (272), Đurić Frane (273), Timarac Žarka (276), Pejnović Dobrija (322), Sudar Radomira (622), Klaić Zvonimira (681), Svakidan Veljka (687), Stanisavljević Milanka (701), Nađ Željka (702), Svjetličić Ivice (709), Stanešić Zlatka (711), Šamec Željka (713), Jakšić Đure (714), Moulis Augusta (715) i Husak Franciske (711),

3. da se u tijeku glavne rasprave pročitaju dnevni izvještaji (37-39), „odluka“ (41), „saopštenje Općinskog odbora SDS Daruvar“ (47-49), naređenja i ovlaštenja komandanta TO zapadne Slavonije (49-51) i izvrši uvid u dokumentaciju (51-190), u posebno izvješće PP Daruvar (340-360), pročita službena zabilješka PS Daruvar, izvrši uvid u dokumentaciju spisa Vojnog suda u Bjelovaru KIO-92/92, pročita naredba TO Daruvar i spisa TO Daruvar KIO-92/99, da se pročitaju zapisnici liječnika vještaka MC Bjelovar (281-311).

O b r a z l o ž e n j e

Protiv okrivljenika provedena je istraga zbog osnovane sumnje da su počinili krivična djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava ratnim zločinom protiv civilnog stanovništva iz čl.120. st.1. OKZRH i ratnim zločinom protiv ratnih zarobljenika iz čl.122. OKZRH.

U odnosu na sve okrivljenike postoji osnovana sumnja da su u vremenskom razdoblju od mjeseca kolovoza 1991. pa nadalje tijekom ratnih operacija vođenih protiv Republike Hrvatske na području tadašnje Općine Daruvar u okviru zajedničkog plana koji je sadržavao osnovne postavke za izdvajanje dijela teritorija Republike Hrvatske, izdavali

naredbe ili sami provodili svakodnevna policijska i vojna privođenja civilnog stanovništva ovog kraja, zatvarali civile hrvatske nacionalnosti i pripadnike Hrvatske vojske, držali civile kao taoce, odvodili ih prvo u zatvor u Bijelu a potom neke i na Bučje gdje su bili zlostavljani, mučeni i ubijeni. Istraga je provedena protiv okrivljenika koji su izvršavali pojedine od ovih radnji.

Okrivljenici nisu dali svoju obranu jer se nalaze u bijegu i nisu dostupni organima Republike Hrvatske.

U tijeku predkrivičnog postupka i u tijeku istrage prikupljeni su podaci i dokazi koji upućuju na zaključak da su svi okrivljenici bili pripadnici vojnih i policijskih postrojbi ili organa vojno političke vlasti organiziranih na ovom području radi oružane borbe protiv Republike Hrvatske. Naime, na okupiranom području tadašnje Općine Daruvar od strane pobunjenih Srba je bila formirana vojna i civilna vlast u okviru tzv. „srpske autonomne oblasti zapadne Slavonije“. Ciljevi te vlasti su utemeljeni na oružanoj borbi protiv Republike Hrvatske i nepriznavanje njene vlasti. U tu svrhu bila je formirana paravojna četnička postrojba „TO zapadna Slavonija“ čiji su pripadnici bili i okrivljenici. U tijeku istrage je utvrđeno da su na tom području na kojem je djelovala ovako organizirana vlasti zajedno s naoružanim postrojbama počinjena brojna ubojstva i ranjavanja civilnog stanovništva i pripadnika ZNG, vršena su njihova uhićenja, zlostavljanja i mučenja u zatvoru koji je bio organiziran na okupiranom području. Vojne jedinice koje su organizirale vlast na području okupirane Općine Daruvar imale su svoje zapovjedništvo, organizacionu strukturu, nosile su oružje i imale odgovarajuća obilježja i stoga su se te jedinice bile dužne pridržavati najosnovnijih pravila – kodeksa ratnog prava. Međutim, imajući u vidu kontinuitet i broj zločina koji su počinjeni na području Općine Daruvar u okviru oružane pobune, ciljeva koji su se tom pobunom htjeli postići, odvajanja teritorije od Republike Hrvatske radi ostvarivanja velikosrpske ideje tzv. Velike Srbije treba zaključiti da srpske pobunjeničke vojne formacije koje su djelovale na okupiranom području Općine Daruvar a o kojima se govori u ovoj optužnici, nisu pridržavale najosnovnijeg pravila ratnog prava kodificiranih u Ženevskoj konvenciji od 12. kolovoza 1949. godine, dopunskom protokolu Ženevske konvencije iz 1949. godine o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba – protokol II. te u Konvenciji o zaštiti ratnih zarobljenika. Kako su se dakle srpski pobunjenici kao jedna od strana u oružanom sukobu bili dužni pridržavati pravila ratnog prava to se na počinitelje zločina prema civilnom stanovništvu i ratnim zarobljencima, konkretno prema okrivljenicima, trebaju primijeniti odredbe konvencije o zaštiti civilnog stanovništva za vrijeme rata i ratnih sukoba kao i svi drugi komplementarni propisi tog prava.

Prikupljeni podaci u tijeku predkrivičnog postupka iz istrage ukazuju na osnovanost zaključaka da su okrivljenici iz vojno političke strukture vlasti djelovali zajednički i u cilju ostvarenja općeg plana koji je u sebi sadržavao osnovnu postavku o izdvajanju dijela teritorija RH pri čemu je stanovništvo lojalno ovoj državi trebalo istjerati s okupiranog teritorija zastrašivanjem, proganjanjem ili naprosto poubijati. Navedeni okrivljenici iz vojno političke strukture vlasti koji su osnovni plan provodili i prilagođavali ga datoj situaciji pa su odgovorni za sve događaje koji su se dogodili na okupiranom području Općine Daruvar pa i u krivično pravnom smislu bez obzira da li su otkriveni neposredni izvršitelji zločina ili su te zločine počinile poznate osobe jer su sva događanja proistekla iz zajedničkog plana koji su prihvatili i konačno provodili. Da su ovi optuženici doista postupali u okviru zajedničkog plana posebno proizlazi iz činjenice da su i sami sudjelovali u izvršenju pojedinih djela opisanih u ovoj optužnici.

Prvookrivljeni Lončar Milan je prema dokumentaciji koju je Hrvatska vojska i hrvatski redarstvenici pronašla i zaplijenila u Bijeloj i Bučju obavljao funkciju komandanta TO zapadne Slavonije i on je u tom svojstvu, prema dokumentima (list 51 i 52) izdavao naredbe da se iz centralnog skladišta Bučje izda 20 automatskih pušaka kalibra 7,62 mm, da se za potrebe štaba TO zapadna Slavonija doveze cisterna goriva D-2 te da se za potrebe TO Pakrac iz centralnog skladišta izdaju uniforme. Iz dokumenta (list 392) proizlazi da je komanda štaba TO zapadne Slavonije naređuje štabu TO Daruvar da se za komandanta područnog štaba TO Daruvar postavi okrivljenik Mišćević Stojan a za komandanta bataljona da se postavi okr. Maravić Marko. III. okrivljenik Žarković Krsta (list 391) kao komandant štaba TO Daruvar iz svog štaba u Bijeloj šalje zahtjev štabu TO zapadne Slavonije da se za potrebe štaba TO Daruvar izda 50 raketnih bacača „zolja“, 200 komada pušaka, oko 60000 komada metaka raznih kalibara, 1200 mina, 10 raketnih bacača 90 mm, 10 raketnih lansera od 128 mm i 6 komada haubica 105 i 122 mm te veća količina goriva, uniformi i pokrivača, sredstava veza i drugo.

Analiziranjem funkcija ostalih okrivljenika i zapovjednog kadra TO zapadna Slavonija došlo bi se do zaključka da su i ovi okrivljenici izdavali slična naređenja ili su zahvaljujući svojim položajima i funkcijama mogli izdavati takova naređenja a sve u svrhu naoružavanja ostalih okrivljenika iz optužnice i drugih neidentificiranih osoba s ovog područja u svrhu vođenja ratnih operacija protiv civilnog stanovništva i pripadnika HV-a a u cilju ostvarenja općeg plana o kojem je ovdje riječ.

Iz dokumenta (list 396) vidljivo je da je komandant V. korpusa tzv. JNA bio general pukovnik Uzelac Nikola, komandant TO zapadna Slavonija Trbojević Jovo a njegov pomoćnik bio je potpukovnik Lončar Milan, kasnije komandant TO zapadna Slavonija a načelnik štaba je bio pukovnik Marić Nikola. Nadalje, prema spisku rezervnih oficira i spisku oficira vidljivo je da je Žarković Krsta komandant općinskog štaba TO, Uskoković Čedomir načelnik općinskog štaba TO i Ratković Stevo, pomoćnik komandira za borbeni moral.

Treba istaći da se većini optuženih niti ne stavlja da su osobno počinili neki inkriminirani zločin u činjeničnom opisu optužnog akta, već ih se tereti da su zajedno s ostalim optuženicima i drugim osobama kao zapovjednici postrojbi i članovi pojedinih štabova, načelnici štabova i organizatori oružane pobune izdavali naredbe a što su, kako je to vidljivo bili u mogućnosti s obzirom na svoje funkcije u okviru zajedničkog plana djelovanja. Ovdje napominjemo da se suizvršiteljstvo u kaznenom djelu pa prema tome i u ratnom zločinu ne sastoji samo u neposrednom sudjelovanju u radnji izvršenja nego se kazneno djelo može zajednički izvršiti na „drugi način“ kako se to navodi u odredbi čl.20. OKZRH. Pojedini suizvršitelj ne mora prema tome svojom radnjom neposredno ostvariti sva obilježja kaznenog djela ako je dao objektivni doprinos njegovom izvršenju i ako je postupao na temelju zajedničkog dogovora, a upravo se o tome radi u konkretnom slučaju.

Naime, kod optuženika pod rednim brojem 1 – 8 njihovo djelovanje treba promatrati i u kontekstu čl.6. st.3. Međunarodnog vojnog suda u kome se kaže da su sudionici koji su sudjelovali u izvršenju zajedničkog plana odgovorni za sva djela što ih bilo koja osoba počini u korištenju tog plana.

U tijeku predkrivičnog postupka istrage utvrđeno je da su pripadnici srpsko-terorističkih oružanih formacija iz Doljana odveli u zatvor u Bijelu da bi im se po prebacivanju u zatvor u Bučje izgubio svaki trag i smatraju se nestalim. U Daruvarskim vinogradima uhitili su Stari Franju te ga odveli u nepoznatom pravcu i on se vodi kao nestala osoba. Dana 16. rujna 1991. godine u Doljanima napali su kuću Leniček Stanislava te hicima iz vatrenog oružja ubili civilne osobe Hašek Augusta, Hašek Boženu i Leniček Alojza a Leniček Stanislava teško ranili. Potom su Moulis Mariju fizički zlostavljali te je na kraju silovali. Husak Zdenka, pripadnika ZNG Daruvar, su u studenom 1991. godine uhitili u Vrbovcu te ga odveli u zatvor u Bijelu gdje je bio mučen i zlostavljan iza čega mu se gubi svaki trag i smatra se nestalim. U zatvor Bijela je Doljana doveden i Hunjek Josip gdje je ubijen a Bubaš Roza je ubijena u Vrbovcu. Iz mjesta Barica odveli su Jurković Franju u zatvor Bijela, mučili ga i zlostavljali te se i on smatra nestalim. Uhićeni su u Vrbovcu Bubaš Slavko i Duper Branko i odvedeni u zatvor Bijela gdje su mučeni i zlostavljani, no obojica su uspjeli pobjeći te se spasiti.

Svjedok Leniček Stanislav (225) u svom iskazu tvrdi da su srpski pobunjenici 16. rujna 1991. godine izvršili napad na selo Doljane. Njemu je prišla nepoznata osoba naoružana automatskom puškom i počela pucati. Čim je došlo do pucnjave on je skočio kroz vrata u štagalj a njegov sin Leniček Alojz star 32 godine ostao je na mjestu mrtav. Bio je sakriven i čuo je das u se u dvorištu okupili ostali četnici te su mu prijetili da će zapaliti štalu. Navodi das u tu istu noć ubijeni Hašek August i Božena, njegovi prvi susjedi. On tečetnike ne poznaje ali je sasvim sigurno da se radi o lokalnim Srbima iz mjesta Doljani i okolnih sela.

Svjedok Sabo Ivan u svom iskazu navodi da je on zajedno sa svojom suprugom bio zatvoren u zatvoru Bijela i tamo je video Bosanac Miloša. U zatvoru je bio i Husak Zdenko koji je imao zatvorene oči. Njega su jako tukli i gazili po njemu. Zna da je u zatvoru bio i Hunjek Josip kojeg su također zlostavljali.

Svjedokinja Moluis Marija (229) u svom iskazu navodi da je 16. rujna 1991. godine u njenu kuću došlo više naoružanih četnika i oni su u podrumu njene kuće ostavili susjede Pelc Josipa i Katu te Starek Franju. Nakon izvjesnog vremena u podrum su ušla dvojica naoružanih ljudi. Nešto kasnije došao je jedan naoružani četnik te je u nju uperio pušku a potom je silovao.

Svjedok Duper Branko (224) opisujući događaj od 27. studenog 1991. godine navodi da su u njegovu kuću došla petorica nepoznatih osoba obučenih u maskirne uniforme te ga zarobili i odveli u zatvor Bijela. U Bijeloj je zatekao i svog susjeda Bubaš Slavka. Njega su u tom zatvoru ispitivali četnici a Bubaš Slavku su rekli da je ustaša. Ne pozna te ljude koji su ih ispitivali i tukli ali se sjeća da ih je tukla jedna osoba prezimena Katić a ona je iz Daruvara. Tukli su ih pendrecima a ležali su u vlažnom podrumu. Inače njegov susjed Bubaš Slavko živio je u kući sa svojom suprugom Rozom i kad su se oni vratili iz Bijeke u kući su našli Rozu Bubaš ubijenu iz vatrenog oružja. Saslušani svjedoci govore o ubijenim ili uhićenim osobama koje se nisu vratile svojim kućama niti su na bilo koji način se javile a o ubijenim osobama na ovom području govore i podaci iz predkrivičnog postupka tako da se sa sigurnošću utvrđuje da su navedene osobe ubijene ili uhićene a onda ubijene i da su to počinili pripadnici srpskih terorističkih oružanih formacija iako do sada sa sigurnošću nije utvrđeno tko su bili neposredni izvršitelji ovog zločina. I. do VIII. okrivljenika za njih

odgovaraju suglasno ranije navedenim stajalištima jer su ta ubojstva rezultat realizacije zajedničkog im plana.

Svjedok Starešinić Zlatko (711) u svom je iskazu naveo da je uhićen u noći između 18. i 19. kolovoza 1991. godine jer je tu noć bio na punktu kod željezničkog kolodvora a sa njim su bili Petrovečki Darko i Rambousek Damir. Negdje oko 3,00 sata poslije ponoći primijetio je optuženog Žarković Krstu kako stoji u dvorištu željezničkog kolodvora i poziva ih da mu priđu što su oni i učinili. Žarković je bio obučen u maskirnu uniformu te je imao sa sobom automatsku pušku a oko njega je bilo još nekoliko policajaca. Rekao im je da su uhićeni, stavljene su im lisice na ruke i oduzeto im je oružje. Ističe da su u grupi koja ih je uhitila bili Žarković Krsta, Šopalović Milan, Majić Nenad, Pulić Sreten, Zorić Miodrag, Petković Vasilije, Kuridža Petar, Sudar Radomir, Tomić Boro, Pejnović Dobrivoj, Glumac Rajko i Žalić Dragomir. S automobilom je prevezen iz Vrbovca u Bijelu a tu istu noć automobilom u Bijelu su prevezeni i Petrovečki Darko i Rambousek Damir. U Bijeljoj je već zatekao Petrovečki Marijana i Hernek Darka. Njega su četnici pustili a kasnije je saznao da su ostali odvedeni u zatvor na Bučju.

Svjedok Šamec Željko (713) u svom iskazu navodi da je on uhićen u Jasenašu i odveden u zatvor u Bijeljoj. Tamo su već bili privedeni policajci iz Daruvara Petrovečki Darko, Petrovečki Marijan, Rambousek Damir i Starišinić Zlatko. Sjeća se da se je Starišinić Zlatko odvojio od ostalih policajaca odnosno njega su pustili a ostali su odvezeni kombijem u zatvor.

Iz iskaza svjedoka Jakši Đure (714) proizlazi da je i on uhićen i doveden u Bijelu u zatvor te tu susreo navedene policajce. On je nakon nekoliko dana otišao u razmjenu a policajci iz Daruvara ostali su u zatvoru i ne zna što se s njima dogodilo. Dok su se nalazili u zatvoru tukli su ih od reda sve a sjeća se da je jedan od policajaca iz Daruvara dali Rambousek ili Petrovečki izrezan nožem po rukama. Također jedan od tih policajaca tučen je i zna da je sam govorio da su mu izbili jedno oko.

Svjedok Svjetličić Ivica (709) u svom iskazu navodi da su njega uhitili četnici u Pakracu i prebačen je u Grđevicu. Potom je prebačen u zatvor na Bučje i tu je nekih 18 dana bio zatvoren sa spomenutim policajcima. Nakon 18 dana otišao je u razmjenu, ne zna što se je sa zatvorenim policajcima dogodilo. U stvari čuo je da su oni izvedeni iz Bučja i da im se gubi svaki trag. Također je nakon njegovog odlaska u zatvoru u Bučju ostao i Dostal Bohumil.

Analizirajući iskaze ovih svjedoka prvenstveno svjedoka Starešinić Zlatka treba zaključiti da su okrivljenik Žarković Krsta i ostali okrivljenicima o kojima govori ovaj svjedok kao pripadnici oružanih srpskih formacija uhitili Petrovečki Darka, Petrovečki Marijana, Rambousek Damira i Starešinić Zlatka te ih odveli prvo u zatvor u Bijeljoj gdje su mučeni a potom na Bučje. Tamo su vjerojatno i ubijeni od pripadnika srpsko terorističkih formacija na Bučju. Dakle, okrivljenici zajedno sa drugim osobama ubijali su civilno stanovništvo protuzakonito i zatvarali i nečovječno postupali s njima.

Svjedok Svakidan Veljko (687) opisujući događaj koji se zbio 28. rujna 1991. godine u Siraču u predjelu zvanom „Pijano brdo“ naveo je da je njemu okrivljenik Romanić Milan pričao da je on toga dana sa svojom grupom u kojoj su bili Šopalović Milan i Pavković Vasilije išli na izvršenje nekog zadatka te da su tom prilikom u kukuruzima u

Siraču na predjelu zvanom „Pijano brdo“ zatekli jednog čovjeka. S obzirom da su se svuda okolo nalazili pripadnici HV-a oni su se uplašili da će taj čovjek a radilo se o Crnković Vinku ukoliko ga puste zvati u pomoć odnosno pozvati hrvatske vojnike i tada su odlučili ga ubiti. Kako nisu imali prigušivača tog čovjeka je u kukuruzima nožem zaklao Šopalović Milan. ? da se nalazio u Stanici milicije u Bijeloj kada je uhićen i civil Husak Zdenko. Prema pričanju njega je uhitio Bosanac Miloš sa još dvojicom pripadnika te grupe, nakon uhićenja doveden je u Stanicu milicije u Bijeloj i zadržan dva dana. Preuzeli su ga potom djelatnici vojne policije i više ne zna što mu se dogodilo. Čuo je da je ubijen, no ne zna tko ga je ubio. Nije mu poznato tko je uhapsio policajca iz Daruvara Petrovečki, Rambauseka, Petrovečkog i Starešinića. U stvari poznato mu je da su u toj akciji napada na Policijsku postaju Daruvar sudjelovali svi bivši i aktivni policajci te Policijske postaje i da je tu akciju vodio okrivljenik Banjeglav Ljubomir. Ističe da on poznaje Matić Milivoja i Bursać Nenada. Maksić Milivoj bio je komandir Stanice milicije u Bijeloj. Koliko mu je poznato Bursać Nenad je zajedno sa Banjeglavom bio u Stanici milicije na Bučju. Kad se nalazio u Bijeloj tamo su bili Uskoković Čedomir i Žarković Krsta koji je bio komandant TO a Uskoković Čedomir je bio sekretar.

Svjedok Hunjek Željko (232) u svom iskazu je naveo da je živio u Doljanima i bio uključen u mjesne straže. 31. kolovoza 1991. bio je na punktu Kopaček i tu je bilo njih ukupno osam pripadnika mjesne straže i ZNG-a. Negdje oko četiri sata ujutro počeo je napad na njihov punkt iz minobacača i oni su izišavši van iz kuće uspjeli se rasporediti ali su bili opkoljeni sa svih strana tako da nisu mogli izaći iz tog okruženja i pružali su otpor koliko su mogli. Te borbe su trajale negdje do deset sati ujutro i kako više nisu imali municije nisu mogli pružiti otpor i tada su se predali. Predali su se svi osim Danka Ružičke koji je prije toga bio ranjen i koji se uspio s još trojicom probiti iz okruženja. Kad su se predali tada su im pripadnici srbočetničkih formacija naredili da se skinu do donjeg veša te su ih poredali na cestu licem prema zemlji. Vezali su ih žicom i tukli uglavnom nogama. Svi su bili obučeni u vojnička odijela, dobro naoružani a neki su imali i maske. Uspio je prepoznati među njima Čalić Milana, Bojčić Radoju, Berić Svetozara, Borojević Duška, Bosanac Miloša, Đodan Lazu, Glumbić Lazu, Grujić Mladena, Antolić Rajka, Ječmenica Đuru, Karan Milana, Karan Stevu, Kolarac Nikolu, Komlenić Boru, Čavić Milana i Marić Mišu. To mučenje trajalo je otprilike do 11,00 sati i tada je naišlo borbeno vozilo Hrvatske vojske što ih je iznenadilo i oni su tada dali se u bijeg ali prije toga su otvorili vatru iz svih oružja po njima i on je tada teško ranjen u ruku i glavu. Tom prilikom u pucnjava ubijeni su Mandžini Srećko, Bublic Željko i Lapčić Eugen a ostali su teško ranjeni. Koliko je mogao zaključiti vođa te grupe bio je Mišo Marić i još jedna osoba koja je bila obučena u vojnu uniformu.

Prema zapisnicima o obdukciji koji su sačinjeni po liječniku vještaku MC Bjelovar Markoja Ivanu (281 do 298) vidljivo je da su u Daruvaru ubijeni Vrdoljak Tihomir, Mandžini Srećko, Petrović Nikola, Hunjek Josip, Štargl Ivan, Fer Mladen, Gelendir Stjepan, Bublic Željko i Eugen Lapčić. Neki od njih ubijeni su u borbi sa teroristima a neki naknadno kada su zarobljeni.

Svjedok Sabo Ivan (226) u svom iskazu naveo je da je 23. studenog 1991. godine došao u svoju kuću u Vrbovcu zajedno sa suprugom i Komlenić Željkom. U jednom trenutku u kuću je došlo devet naoružanih ljudi koji su ga opkolili i tada mu je prišao okrivljenik Bosanac Miloš i naredio mu da uđe u kuću. Od ostalih naoružanih ljudi nikog nije poznao. U kući ga je Bosanac Miloš ispitivao da li je on u nekoj obuci za specijalne jedinice Hrvatske vojske. Pretražili su kuću, no kako nisu pronašli ništa tada mu je Bosanac Miloš rekao da ga

mora odvesti na ispitivanje. Sve ih je potrpao u njegov automobil te su odvedeni u Bijelu. Zatvoreni su potom u jednu prostoriju gdje su bili Vujić Pero i Husak kojem ne zna ime i tu je proveo sedam dana, bili su maltretirani na različite načine od udaraca kundakom do prijetnji da ih treba sve poklati. Više su prijetili njegovoj supruzi za koju su govorili da hrani ustaše jer je bila kuharica u hotelu gdje je bila smještena hrvatska policija. Ispitali su ga i jako tukli te gazili po njemu.

Iz iskaza svjedoka Sabo Cvijete (228) proizlazi da je ona zajedno sa svojim suprugom te Komlenić Željkom bila odvedena po okrivljeniku Bosanac Milošu u zatvor u Bijelu gdje su uglavnom bili psihički maltretirani a kada je išla čistiti školu tamo su joj naredili da se skine te su je pokušali silovati.

Svjedok Andrić Radovan izjavio je da je uhićen i odveden u zatvor u Bijelu 13. 9. 1991. godine. Njega je uhitilo nekoliko naoružanih osoba koje nije poznavao. Navodi da su prije njegovog odvođenja u zatvor u nekoliko navrata lokalni Srbi dolazili kod njega i vršili pretres njegove kuće a taj pretres vršili su izvjesni Banjeglav i Marević Marko. U zatvoru u Bijeloj ispitivali su ga između ostalih i Maksić Milivoj. Uglavnom su ga pitali kakav je on to Srbin i zašto nije htio primiti oružje. Prilikom ispitivanja nisu ga tukli ali su ga na razne načine zlostavljali. U Bijeloj navodi da je vidio u vojnoj uniformi Ratković Stevu, on je tamo važio za nekog ministra. Žarković Krsto bio je komandir štaba a vidio je i Bursać Nenada u vojnoj uniformi i on ga je prve dane čuvao u zatvoru.

Iz izloženog postoje dokazi da su okrivljenici postupali u okviru određenog plana da su I. do VIII. okrivljenika naređivali ili samo izvršavali nezakonito zatvaranje civila i pripadnika Zbora narodne garde HV-a, nečovječno postupali prema njima, nanosili im velike patnje, ranjavali ih ili ubijali a ostali okrivljenici izvršavali ovakove radnje.

U opisanom postupanju svakog od okrivljenika stječu se sva bitna obilježja krivičnog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl.120. st.1. OKZRH i krivičnog djela ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl.122. OKZRH.

ZAMJENIK ŽUPANIJSKE DRŽAVNE ODVJETNICE

Ivan Rahlicki